

Az Újlaki rovásfeliratos bronztükr

Ismertető és megfejtési kísérlet

Írta: Friedrich Klára

Újlak (Ilok) egy város Horvátországban, Vukovár-Szerém megyében. Ennek határában fémkereső eszköz segítségével került elő a rovásfeliratos bronz tükr **2023**-ban. Jelenleg a Vinkovcei Városi Múzeumban őrzik. Ugyanitt található az ország legnagyobb avar kori gyűjteménye. Vinkovce középkori neve a város védőszentje, Szent Illés után Szentillye volt. A 16. században tűnik fel a Vinkócz településnév, amikor a templom új védőszentet kapott, Szent Vince személyében.

A bronztükröt a tanulmányok, híradások *Vukovári tükr* néven is említik.

Az Újlaki tükr hátoldala

a felirattal (Hetzmann R., Patrióták)

A Múzeum nagyra értékelte a fontos leletet, helyreállították, megtisztították a rárakódásoktól, és egy méltó, szép ünnepség keretében a Nemzetközi Múzeumi Nap alkalmából mutatták be 2026 májusában. **Mrvoje Vulić**, a Vinkovcei Városi Múzeum igazgatója itt elmondta, hogy mivel magyar nyelvű feliratról van szó, a szervezésbe bevonták a vinkovcei magyar közösséget és egész napos magyar történelmi, néprajzi, hagyományőrző, gasztronómiai rendezvényt tartottak.

Bronztükröket a régi korokban is nagy számban készítettek. Nem csak az oroszországi szkíta királysírokban, hanem a Kárpát – medencében is fennmaradtak, pl. Tápiószelén és Szécsényben. Párducz Mihály régész egy térképén 21 Kárpát-medencei lelőhelyet mutat, ahol bronztükrök kerültek elő. (Forrás: Benedekffy Ágnes).

Bakay Kornél régész: *„A szkíta-szaka-szarmata-xiongnu-hun-alán tükrökön napállatok, szarvasok, hegyikecskék, kosok, lovak ragadozó /sas/madarak, párducok, oroszlánok, szajgák, griffek és más mesebeli állatok szerepelnek. Ritkán emberi alakok is megjelennek. Koruk a Kr. előtti 7. századtól a Kr. utáni 6. századig terjed. Egyelőre nincs magyarázat arra, miért nincs jelen a fém tükör az avarok és magyarok régészeti anyagában?”* (2005/274)

Ezért is jelentős a lelet, mert ha a tükör valóban 9-10. századi, ahogyan a híradások állítják, akkor most már egy darab jelen van a magyarok régészeti anyagában is.

Az etruszkoktól több ezer bronztükör maradt fenn. Gyakran az Istenek szerelmi viszonyaival kapcsolatosak a hátoldali ábrázolások. *„A római kori tükröket jellemzően magas óntartalmú (22%), ólmozott bronzból készítették, szemben az etruszk és görög, alacsony óntartalmú példányokkal... A tükörfelület polírozásához finom csiszolóanyagot használhattak; például kovasav tartalmú növényi hamut.”* (Dr. Bózsá Anikó)

Az Újlaki tükör méretei: Átmérő: 6,5 cm, vastagság: 1,65 mm, a nyél pedig 1,28 cm. Tehát egy zsebben is elfér.

A felirat közepén látható állat a Nagyszentmiklósi Kincs 2-es korszának mítikus állatával rokon. Feltételezem, hogy a szöveg készítője ismerte a Nagyszentmiklósi Kincs néhány darabját, főként amelyeken rovásírás van.

A lelet kora a híradásokban, tájékoztatásokban 9-10. századiként jelent meg. Mivel nem vagyok régész, történész szakember, ezért a tükör korát sem állapíthatom meg. De a jelek párhuzamainak alapján korábbiak, hun vagy avar korinak tartom. A szkíta-hun-avar-magyar folytonosság alapján a felirat a magyarok közvetlen elődeinek írásához tartozik.

Az egyszerű szemrevételezés alapján is megállapítható, hogy több jel hasonló vagy azonos a Nagyszentmiklósi, Szarvasi, Kiskundorzsmai és a székely-magyar betűkkel. Távolabbról pedig az etruszk, görög betűkkel, germán runákkal, a Jenyiszeji (Szibéria), Orchoni (Mongólia), Talasz völgyi (Acsiktas, Kirgizisztán), jelekkel.

Táblázatok:

1. Az Újlaki felirat jelei, a fogantyú felett lévő ponttól jobbra indulva, az elválasztó pontok szerint rendezve:

Az Újlaki tükörfelirat az elválasztó pontok szerint rendezve (Friedrich K.)

•
8 7 6 5 4 3 2 1

•
14 13 12 11 10 9

•
19 18 17 16 15

•
27 26 25 24 23 22 21 20

2. Az Újlaki bronztükrök jelkészlete 14 jelből áll (feliratból kiemeltem az ismétlődő jeleket).

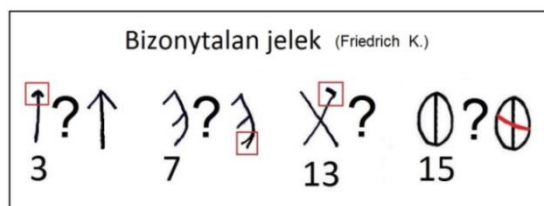
3. Bizonytalan jelek

3-as: lehet **C** és **I**.

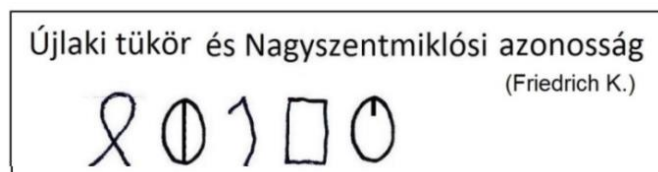
7-es: Bizonytalan mellékvonal alul

13-as: **B** vagy **B-I** összerovás

15-ös: A bizonytalan keresztvonal miatt lehet **F** is (Varga Géza szerint is).

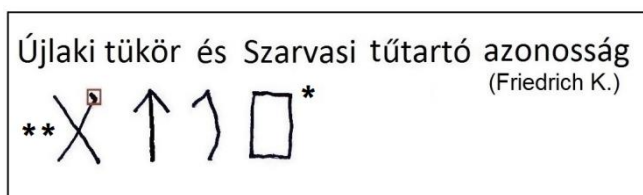
4. Az Újlaki bronztükrök és a Nagyszentmiklósi kincs azonos jelei (Az 1799-ben előkerült nagyszentmiklósi aranytárgyak hun vagy avar koriak).

5. Az Újlaki bronztükrök és a Nagyszentmiklósi kincs nem teljesen azonos, de hasonló jelei

6. Az Újlaki bronztükrő és a Szarvasi tűtartó azonos jelei (az utóbbi 1983-ban, avar temető női sírjából került elő)

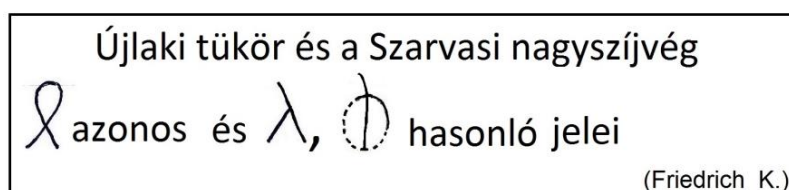
*Vékony Gábor szerint ez a jel

szerepel a Szarvasi tűtartón (Életünk, 1985/2.) ** A tűtartón mellékjel nélkül látható.

7. Az Újlaki bronztükrő és a Szarvasi tűtartó nem teljesen azonos, de hasonló jelei

8. Az újlaki bronztükrő és a Szarvasi nagyszíjvég egy azonos és két hasonló jele. Bronz szíjvég avar temetőből, kb. 18 karcolt jellel, összerovások is. A szíjvégről küldött fényképekért köszönet Szondi Miklósnak.

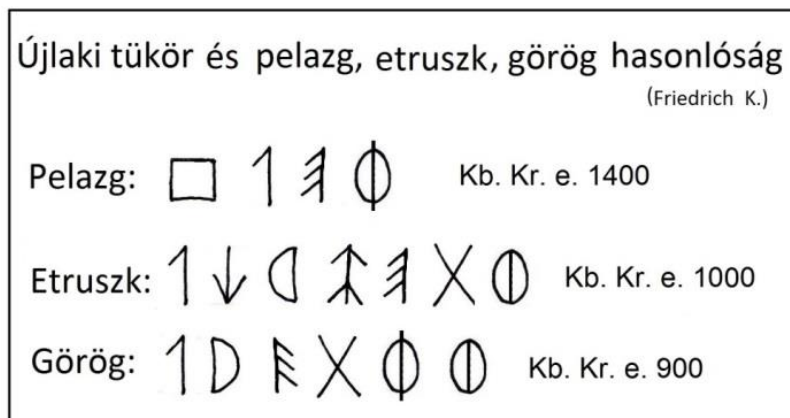

9. Az újlaki bronztükrő és a Kiskundorozsmai avar íjhoz tartozó csontlemez hasonló jelei. Az M43-as autópálya régészeti feltárásakor került elő az avar korból származó rovásírási íjcsontlemez. (Bővebben a *Mély titkú rovással* c. könyvemben, 2017/55. old.)

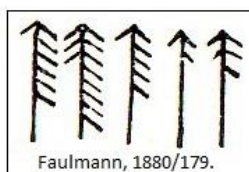
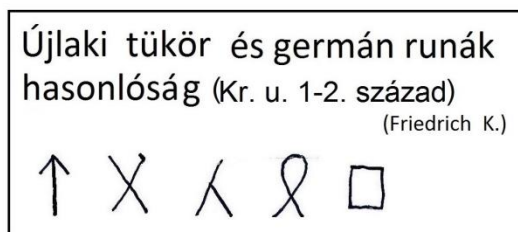

10. Az Újlaki tükör és a pelazg, görög, etruszk betűk hasonlósága

Hogyan kerül ide ez a három írás? Egyszerűen úgy, hogy Kállay Ferenc és Hódoly László írták a 19. sz.-ban, hogy a pelazgok 16 szkíta betűt vittek le Görögország területére! Azaz a szkíták voltak az átadók.

11. A germán runákkal való alaki egyezés Ennek oka, hogy a gótok és gepidák a hunoktól vették át írásjegyeiket a Kr. u. 1, 2. század táján a mai Dél-Oroszország területén.

11-es jelhez

párhuzamként Karl Faulmann közli 1880-ban ezt a runaírás változatot, amely azonban inkább a kelta Ogham íráshoz hasonlít.

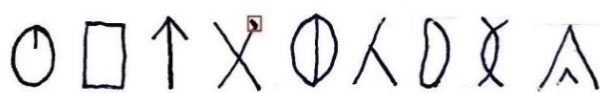
12. Sok alaki jel egyezés van az orkhoni (Mongólia) és D.D. Vasziljev orosz történész, régész dél-szibériai, **Jenyiszej menti** jel-gyűjteményével, valamint az ennek egy részét rendszerező I.L. Kizlaszov orosz régész táblázatában lévő jelekkel. Mandics György kb. 50 leletrajzot mutat be nagy számú jellel. Ezeket a szövegeket Mandics György és Tisza András magyarul meg is fejtették. Ugyancsak hasonló jelek vannak a **Talasz völgyi** (Açık taş, Kirgizisztán) rovásbeton.

Újlaki tükörfelirat és az orkhoni, jenyiszej-i,
Talaszi völgyi hasonló jelek (Kr. u. 7. század)
(Friedrich K.)

Az Újlaki tükör és a székely-magyar rovásírás azonos vagy hasonló jelei (alul: Nikolsburgi ábécéből).

Újlaki tükör és a székely-magyar rovásírás
azonos vagy hasonló betűi. Alsó sor a Nikolsburgi
Ábécé-ből (Friedrich Klára)

Nikolsburgi ábécé-ből

Az azonosság és hasonlóság kevésnek tűnik, de ne felejtsük el, hogy a tükör jelkészlete 14 betűből áll, tehát ebből a rövid szövegből nem ismerjük meg a teljes jelkészletet, amelyről joggal feltételezhető, hogy 30-40 eleme van. Ezeket a többi szkíta – hun - avar írásemlékből lehet összerakni.

Látjuk tehát, hogy hatalmas az a terület, ahol ezeket a betűket, jeleket használták. De kik lehettek ennek az írásnak az alkotói, terjesztői? A források szerint ezt a hatalmas eurázsiai területet a szkíták, majd a hunok uralták. Írásuk is volt, itt csak három bizonyítékot említek: 1. Kállay Ferenc és Hódolay László a 10. táblázatnál említett megállapítását a szkítáktól átvett 16 betűről, 2. az Isszik halomsírból előkerült 28 rovásjelet hordozó szkíta ezüstcsészét a Kr. e. 5. századból, 3. a hunok írásjeleit, amelyekkel szállásterületük határait jelölték a Kr. e. 1000-től kezdve (ez utóbbi forrása Kiszely István). Ezek a rovás emlékek és időpontok azt bizonyítják, hogy a szkíták-hunok voltak az átadók, ez az írás folytatódik aztán az avar és a székely-magyar rovásírásban. *Szkíta elődeink írása* c. dolgozatomban bőségesen sorolom fel azokat a tudósokat a 15.- től a 19. századig, akik rovásírásunkat szkíta-hun írásnak nevezték.

A tudomásom szerinti eddigi megfejtések

Varga Géza A *Vukovár környéki rovásírásos fémtükör* c. tanulmányából értesültem először a tükrőről, amelyet 2023. augusztus 29-én tett közzé. Ebben bőségesen mutat be jel - párhuzamokat. Szerinte a felirat a magyar hieroglif írás ősvallási vonatkozású szójeleiből áll. Fontos megállapítása: a székely írást és elődjét nem csak a székelyek használták, hanem az egész szkíta-hun-avar-magyar népfolyam. Olvasata itt található:

https://www.academia.edu/106502081/A_Vukov%C3%A1r_k%C3%B6rny%C3%A9ki_rov%C3%A1s%C3%ADr%C3%A1sos_f%C3%A9mt%C3%BCk%C3%B6r

Antal Csaba első írása a tükrőről 2023 szeptemberében jelent meg, ebben ő is bemutatta a jel párhuzamokat: Nagyszentmiklós, Észak-Kaukázus, dunai – türk, Orkhon-Jenyiszej, Volga-Don változat. Szerinte a feliratban egyszerre vannak jelen a tiszta török (altáji) eredetű szavak és a legősibb magyar/finnugor (uráli) nyelvi elemek.

Megfejtését a 2026. 07. 10. én közzétett tanulmányában olvashatjuk, a különböző hangértékek ismertetésével. A szavak elemzése alapján állapítja meg, hogy a felirat egy olyan kevert nyelvjárást vagy beszédmódot tükröz, amelyben több különböző nép nyelve olvadt össze. Olvasata: „*Útra kel a kemény Őrző · Körbe csámborog · Alul csap az átkon · Az erős Arbazs apa írja.*” Arbazs apa, egy gyógyító, aki védelmező erőt ad a tükörnek, így az védi a gazdáját. https://csabavezir.blog.hu/2026/07/10/lecsap_az_atokra_egy_8-9_szazadi_kevert_nyelvu_varazsig_e_a_vukovari_tukormedalon

Hetzmann Róbert a Magyar Patrióták Közösségének elnöke és a Közösség tagjai történelmi emlékek nyomában tett szakmai kirándulásának fő célja a bronztükör megtekintése volt. Vinkovcei Városi Múzeum tájékoztató füzetében bukkantak rá a tükör hátoldalán lévő szöveg megfejtésére, amelyet vinkovcei régészek készítettek és egy 1200 éve itt élt táltos üzenetének tartják: „*A sűrű erdő széle köves / Ó, ördög! / Bolond útitárs / A fiatalok éhségre vágnak (Arra vágnak, hogy megéhezzenek)*”. Ennél a megfejtésnél nem tudjuk, hogy milyen hangértékek alapján jött létre. <https://patriotak.hu/itt-leszunk-meg-ezerketszaz-evig/>

Saját megfejtési kísérlet

A jobbról-balra haladó szöveg a fogantyúnál kezdődik és 27 betűből áll.

A megfejtési kísérlethez azokat a hangértékeket használom, amelyeket a Nagyszentmiklósi kincs és a Szarvasi tűtartó feliratainak elolvasásához dolgoztam ki. Ezek a tanulmányok 2015-ben és 2017-ben jelentek meg, de előtte már több évig kísérleteztem, kerestem a párhuzamokat, hangértékeket. Ennek a két tanulmánynak alapján a bronztükröknek a táblázatban látható módon alakulnak a hangértékei véleményem szerint. Fontos: A nagyszentmiklósi és szarvasi szövegeknek a jelkészletéből hiányzik az Újlaki bronztükör 11-es és 18-as (26-os) betűje!

Az Újlaki tükör feliratának feltételezett hangértékei (Friedrich Klára)							
ly-j, e-é,	c,	i,	cs,	c,	ly-j,	e-é,	
8	7	6	5	4	3	2	1
e-é,	bí,	cs,	l,	ny,	e-é,		
14	13	12	11	10	9		
c,	?		s,	ly-ny			
19	18	17	16	15			
		h,	ny,	e-é,		ny,	i,
27	26	25	24	23	22	21	20

Olvasatom (a kisbetűk a hiányzó hangokat jelzik):

ÉJ, C, CS, I, C ÉJ
 ENYeLeg, CSÁBít E
 LYáNY SO ? C
 INYOg ENYHül Ó

Értelme:

Éjszaka....éjszaka
 enyeleg, csábít e
 lyány,
 inyog, enyhül, ó!

A leány kacérkodik a fiatalemberrel, aki nem enged a csábításnak. A leány sértődötten sírdogál, de az engesztelő ajándék tükör hatására megenyhül.

Magyarázat néhány jelhez:

2-es jel: Kutatásaim szerint a magyarok elődeinek írásában nem volt külön **LY** és **J** betű, csak **LY**, amit mi most „elipszilon”-ként ismerünk. A „pontos J” a latin **I** betűből később képződött. (Bővebben: *LY, J és I a magyar rovásírásban* címmel a *Mély titkú rovással* c. könyvemben, 2017/100.)

4-es, 12-es jel: szerepel a Nagyszentmiklósi kincsen, továbbá a Konstantinápolyi feliraton **CS** hangértékkel.

11-es, 26-os jel: Némileg hasonlít két Nagyszentmiklósi betűre, a Nikolsburgi ábécé TPRUS jelére és egy runaírás változatra. Megfejtési kísérletemben **L** hangértéket kapott, egyelőre annyival tudom csak alátámasztani, hogy Halis István író és helytörténész 1902-es művében a mellékelt ábrán lévő Nagyszentmiklósi betűnek **L** hangértéket ad.

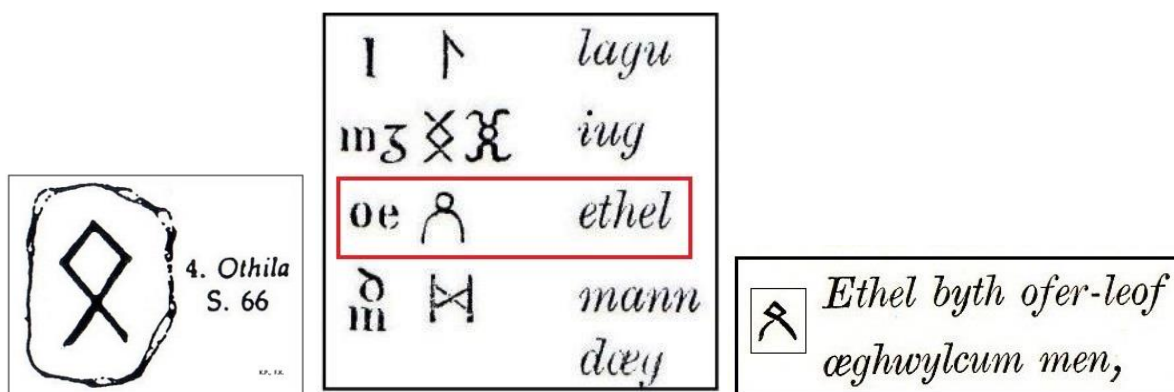
Halis István Nagyszentmiklósi **L** betűje

13-as jel: B-í összerovás

15-ös jel: LY – NY összerovás. A Nikolsburgi ábécében látható, amelyet 1483 előtt jegyeztek le, köztudatba átment neve: **US**, de valójában nem hangértéket jelöl (Szelp Sz., M.Ny. 2011/421.). Véleményem szerint hangértéke **NY-NY**, azaz két **NY**, vagy **NY-LY** összerovás. Jelentése itt: LYÁNY. A „lyány” **LY**-os írása a Czuczor-Fogarasi szótárban is előfordul és ott van hivatkozás Arany Jánosra: „csillagszemű lyányok” (Buda halála).

16-os jel: Bizonyosan szkíta eredetű jel, mert kőoszlopra vésve láttam, lerajzoltam a 2009-es Szkíta kiállításon a Magyar Nemzeti Múzeumban. Több rovásemlékünkön látható, pl. Csíkszentmártoni Felirat.

17, 22, 27-es jel: A germán runákkal való alaki egyezés oka, hogy a gótok és gepidák a hunoktól vették át írásjegyeiket a Kr. u. 2 század táján a mai Dél-Oroszország területén. Ezért van az, hogy 35 magyar rovásbetűből 25 alakilag azonos vagy hasonló a különböző runa változatokhoz. A 17, 22, 27-es jel pedig a hun írásjegyek között is előfordul. Ennek a jelnek germán runaként *Othila*, vagy *Ethel* a neve, mint az ábráim mutatják. Hangértéke **O**. A germánok tiszteletből Attiláról nevezték el egyik runájukat. (Erről a *Hunok-germánok, rovások, runák* c. könyvemben írtam, 2020/48). Wulfila gót püspök a Kárpát-medencében alkotta meg a gót írást, a 4. században. László Gyula írja, hogy a Kárpát-medencében a 3. és 6. század között éltek nagyobb létszámban germánok: szkírek, kvádok, keleti gótok, gepidák, herulok. Ők Attila szövetségesei voltak a catalaunumi (mauriacumi) csatában is.

18-as jel: bizonytalan hangértékű. Két darab **S**-nek néz ki, de nem lehet **S**, mert a 16-os egy biztos hangértékű **S**. A 18-as jel kétszer is szerepel a II. Margit-szigeti kövön (Bővebben: *Megfejtések könyve I. c. kiadványomban*, 2013/124.)

Inyog, innyog: Szinnyei József *Magyar Tájszótárában* találtam, Szatmár megyei, nagybányai tájszó. (Trianon után 25 évvel a románok ezt a területet Máramaros megyének nevezték el.) Az *inyog* szót más magyar nyelvi szótárakban nem találtam, pl. Czuczor-Fogarasi, Ballagi, Kresznerics, 1838-as Magyar Tájszótár (Döbrentei G., Schedel -Toldy F. féle) Jelentése: *Csendesen sírdogál, csak olyakor-olykor hallatva hangot.*

Összegzés:

Bronz tükröket a szkíták maguk is előállíthattak. Az akadémiai tudomány a szkítákat, hunokat, avarokat, mint nomádokat mutatja be, akiknek nem volt ipara, földművelése és az ilyen termékeket úgy rabolták össze, vagy rabolt pénzen vették. Ezt cáfolja Szakács Gábor beszélgetése dr. Vadai Andrea régésszel a salgótarjáni nagy kiterjedésű szkíta kori régészeti lelőhelyről (Magyar Demokrata, 2001/51-52). Itt népes közösség foglalkozott állattenyésztéssel, földműveléssel, textil és kerámiakészítéssel. Itt jelent meg a lábbal hajtott gyors fazekas korong, mint műszaki újdonság. Sőt bronzöntő műhelyük is volt! Bizonyára itt tükröket is készítettek.

Véleményem szerint az Újlaki bronztükör sorozatgyártású termék volt, amelyen eredetileg nem volt felirat és állatábrázolás. A szkíta korból számos más sorozatgyártású darab is fennmaradt – például az olbiai típusú tükrök. Ennélfogva a felirat és az állatábrázolás nem képzett ötvös vagy művész munkája, hanem egy ifjú által egy leány számára készített kézműves ajándék. Eredetileg nem volt felirat a tükrön; azt az ifjú utólag véste rá, ez jól látszik a helyreállítás előtti állapotot mutató fényképen. A felirat közepén látható állat a Nagyszentmiklósi kincs 2-es korszának mítikus állatával rokon. Feltételezem, hogy a szöveg készítője ismerte a Nagyszentmiklósi Kincs néhány darabját, főként amelyeken rovásírás van.

Az Újlaki bronztükör jeleinek értelmezése megerősítette, hogy a Nagyszentmiklósi kincshez és a Szarvasi tűtartóhoz kidolgozott hangértékeim helyesek lehetnek, mert ez már a harmadik rováslelék, amelyhez alkalmazhatók, és értelmes magyar szavak olvashatók segítségükkel.

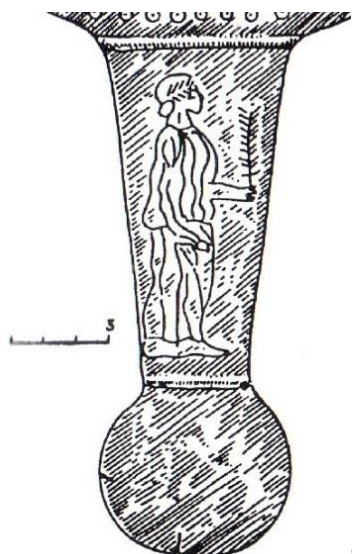
Olvasatom nem végleges, még ki kell egészíteni a részleges megfejtést, de az alap gondolatot, hogy a szöveg magyar nyelven értelmezhető és egy ifjú

ajándéka egy lánynak, néhány biztos hangérték alapján megalapozottnak tartom.

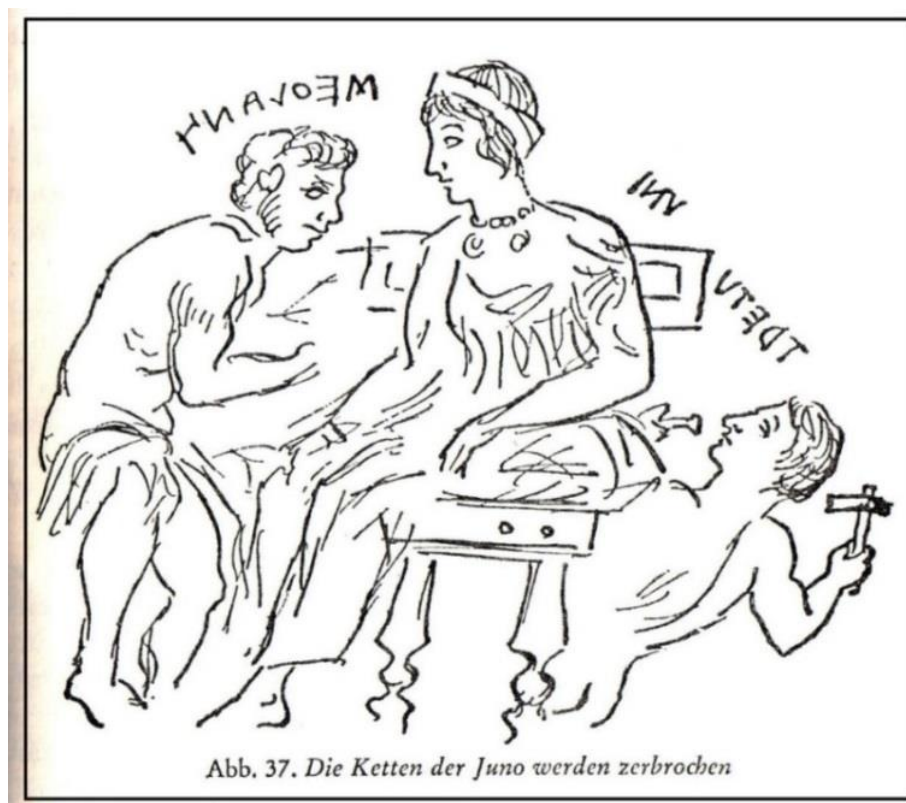
Néhány kép a témához:

Tabiti szkíta királynő kezében egy tükörrel felavatja az ivókürtből ivó vitézt. Kr. e. 4. sz., Kul-Oba (Szkíta aranykincsek, Magyar Nemzeti Múzeum, kiállítás katalógus, 2009).

Szkíta bronztükör nyele (Bakay Kornél: Őstörténetünk régészeti forrásai III., 2005/275)

Etruszk tükör hátoldala, gravírozott jelenet. A kép témája: Juno itáliai istennő láncait széttörik (Kúr Géza: Amit az etruszkok beszélnek (Warren, USA, 1964)

Három nyelvű plakát a Vinkovcei kiállítás megnyitón, 2026. május.

Irodalom

Antal Csaba: Rovásfeliratos bronz tükröt találtak Horvátországban

https://csabavezir.blog.hu/2023/09/02/_rovasfeliratos_bronztukrot_talaltak_horvatorszagban

Antal Csaba: »„Lecsap az átokra” – Egy 8-9. századi kevert nyelvű varázsige a vukovári tükörmedálon

https://csabavezir.blog.hu/2026/07/10/_lecsap_az_atokra_egy_8-9_szazadi_kevert_nyelvu_varazsige_a_vukovari_tukormedalon

Bakay Kornél: Őstörténetünk régészeti forrásai III. (László Gyula Történelmi és Kulturális Egyesület, 2005)

Benedekffy Ágnes: Az etruszk kapcsolat (Magyarságtudományi Füzetek, 18. , 2012)

Bózsza Anikó: A szépségápolás tárgyi emlékéanyaga Pannonia Magyarországra eső részén (Doktori disszertáció, 2016)

Drávatáj Magazinműsor: <https://www.youtube.com/watch?v=WrfVWCTaBOs>

Faulmann, Karl: Illustrierte Geschichte der Schrift (Wien. Pest. Leipzig.1880)

Friedrich Klára: Írástörténeti áttekintő magyar szempontból (2010)

Friedrich Klára: A Nagyszentmiklósi Kincs megfejtési kísérlete (In: Megfejtések könyve II., 2015)

Friedrich Klára: A Kiskundorozsmai íjsontok feliratai (In: Mély titkú rovással, (2017/55)

Friedrich Klára: A Szarvasi Tűtartó megfejtési kísérlete (In: Mély titkú rovással, (2017/71)

Friedrich Klára: Hunok, germánok, rovások, runák (2020)

Friedrich Klára: Szkíta elődeink írásáról (MVSZ. kötet, XI. Világtanácskozás, 2024.)

Gerhát Petra: <https://divany.hu/offline/2026/06/07/legregebbi-magyar-felirat-nyelvemlek-rovasiras-tortenete-lelet/>

Halis István: Az ősmagyarok nyomai (Nagykanizsa, 1902)

Hetzmann Róbert (Patrióták): Itt leszünk még ezerkétszáz évig

<https://patriotak.hu/itt-leszunk-meg-ezerketszaz-evig/>

Kiszely István: A magyarság őstörténete I, II. (Mit adott a magyarság a világnak - Püski Kiadó, 1996)

Kiszely István: A magyarság őstörténete (Magyar Ház, 2001)

László Gyula: Vértesszőlőstől Pusztaszerig (Gondolat Kiadó, 1974)

- Mandics György:** Hétfolyó, hétcsillag - A rováskrónika legősi rétege (Magánkiadás, 2020)
- Page, Raymond, Ian:** Reading the past-runes (British Museum Press, 1987)
- Palladion műhely:** Tükröm, tükröm <https://www.palladion.hu/tukrom-tukrom/>
- Patrióták:** Lásd: Hetzmann Róbert
- Sebestyén Gyula:** Rovás és rovásírás (1909, Tinta Kiadó, 2002)
- Szakács Gábor:** A múlt emléke (A salgótarjáni szkíta telepről, Magyar Demokrata, 2001, 51-52.)
- Szakács Gábor:** Szkíták Budapesten (Magyar Demokrata, 2009/14.)
- Szinnyei József:** Magyar tájszótár (1893-1901, Nap Kiadó: 2003)
- Tisza András:** Egy Csík nevű nép írásának megfejtése (2021)
- Tolszov, Szergej Pavlovics:** Az ősi Chorezm (1950, Szatmáry István, 1986)
- Új Magyar Képes Újság:** A legrégebbi magyar nyelvű feliratot mutatták be Vinkovciban 2026. május 21. : <https://kepesujsag.com/a-legregebbi-magyar-nyelvu-feliratot-mutattak-be-vinkovciban>
- Varga Géza:** A Vukovár környéki rovásírásos fémtükör
<https://vargagezairastortenesz.blogspot.com/2023/08/a-vukovari-korong.html>
https://www.academia.edu/106502081/A_Vukov%C3%A1r_k%C3%B6rny%C3%A9ki_rov%C3%A1s%C3%ADr%C3%A1sos_f%C3%A9mt%C3%BCk%C3%B6r
- Vékony Gábor:** Az Açıktas-i (Talas völgyi) fapálca felirata (In: A székely írás, 2004/285)
- Friedrich Klára - Szakács Gábor honlapja:** www.rovasirasforrai.hu

2026. május - augusztus